

§ 101

ATVKS Dnr 2019-00123 018

Remiss - SOU 2018:74 Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förvaltningens förslag till yttrande avseende SOU 2018:74.

Ärendebeskrivning

Det nuvarande systemet har inneburit att kostnadsutjämningen omfördelar från kommuner med i genomsnitt stark socioekonomi, tät bebyggelse och stor befolkning till kommuner med svag socioekonomi, gles bebyggelse och liten befolkning. Förslagen i denna utredning förstärker denna omfördelning.

Utredaren menar att de förändringar av avgifter och bidrag som föreslås förklaras till betydande del av uppdateringar av siffermaterialet. Högre grad av indexerings används än i nuvarande system i syfte att bibehålla systemets aktualitet under en längre tid.

Övriga förändringar är en följd av ökad tonvikt i utjämningen för socioekonomiska förhållanden och gles bebyggelse.

Förslaget innehåller en ny verksamhetsorienterad modellstruktur med nio delmodeller utifrån olika verksamhetsgrenar i kommunerna. De utjämnande variablerna för socioekonomi och löner inkluderas i respektive verksamhetsdel.

Vissa faktorer påverkar kostnadsbilden i flera eller alla verksamheter, där har utredaren tagit ett helhetsgrepp.

Socioekonomi

Vad begreppet socioekonomiska förhållanden omfattar är beroende av sammanhanget. Utredaren menar i utredningen sådana skillnader i människors levnadsförhållanden som kan påverka verksamhetskostnaderna. Beroende på delmodell beaktas olika variabler.

Utredaren förslår att utjämning på socioekonomisk grund införs inom förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg där sådan variabel har saknats tidigare. För området förskoleklass och grundskola finns ett riktat statsbidrag baserat på ett socioekonomiskt index. För att undvika dubbelkompensation föreslås ingen socioekonomisk utjämning för grundskolan.

I delmodellen för individ- och familjeomsorg föreslås variabeländringar som gör att den bättre kommer spegla individers levnadsvillkor än tidigare. Denna modul har i nuvarande modell kritiserats ge kommunerna negativa incitament i ansträngningarna med att stötta människor med försörjningsstöd att komma över i egen försörjning.

Sammanträdesdatum
2019-05-02

Gles bebyggelse

Utredaren förslår flera uppdateringar av beräkningar av merkostnader vid gles bebyggelse liksom merkostnader för administration, uppvärmning, räddningstjänst, byggkostnader samt gator och vägar i mindre glesbygdskommuner. Utredaren föreslår också att en helt ny glesbygdsfaktor förs in i utjämnningen för förskolan samt en ökning av kompensationen för hemtjänst i glesbygd.

Växande och minskande befolkning

Förslaget innebär att merkostnadsersättningen för minskande befolkning i kommunerna fördubblas och vidare att en ny ersättning för minskande antal barn 1–5 år i förskolan införs. I dag kompenseras enbart för växande antal barn. En uppräknig av kompensationsnivån för förändring i antal barn och unga föreslås också vilket stärker resurserna både i kommuner med ökande och i kommuner med minskande antal barn.

Löner

Utredaren menar att löner fortsatt ska ingå som en utjämningsgrund trots att detta har kritiserats. Lönekostnader påverkar produktionskostnaderna och är starkt kopplade till strukturella skillnader.

Kompensationen kommer dock att redovisas i respektive delmodul. Merkostnader för skillnader i lönenivå ska beräknas i kommunernas delmodeller *Förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg, Förskoleklass och grundskola, Gymnasieskola, Individ- och familjeomsorg och Äldreomsorg*.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-04-18
Yttrande daterad 2019-04-18
SOU 2018:74

Beslutet skickas till

Akt
Regeringskansliet, Finansdepartementet

Ordförandes sign.	Justerandes sign.	Justerandes sign.	Utdragsbestyrkande
-------------------	-------------------	-------------------	--------------------